

ABSTRAKT

Diplomová práce se zaměřuje na problematiku násilí v občanské společnosti. Je pokusem s pomocí politické teorie Charlese Tillyho ukázat, že vznik kolektivního násilí lze lépe pochopit sledováním příčin v malém měřítku (mechanismů), než příčin velkých (chudoba, extremismus apod.). Tento argument je empiricky studován v kontextu protiromských nepokojů, jež se odehrály roku 2011 ve Šluknovském výběžku v České republice. Zkoumání vychází z širokého pojetí občanské společnosti, které nepředpokládá stabilní dělení na *občanské* a *neobčanské* subjekty, ale pracuje se spektrem aktérů, jejichž identita je proměnlivá a strategie jednání se plynule přesouvají od nenásilných k násilným a naopak. Data sice potvrzují, že obecně jsou náchylnější k použití síly radikální aktéři. Tillyho teorie ovšem poskytuje příležitost vysvětlit jejich vliv na většinové obyvatelstvo prostřednictvím dynamiky vztahů, kterou práce sleduje. Na základě analýzy zpravodajství a dalších dokumentů vznikl katalog událostí, v nichž bylo metodou process tracingu identifikováno působení teoreticky definovaných mechanismů: aktivace hranic *my versus oni* (především eskalace založené na síti, signalizační spirály), polarizace, soupeřivého předvádění, selektivní msty, omezování, monitorování, potvrzení/nepotvrzení a posunu objektu.

Klíčová slova: násilí; občanská společnost; aktivismus; kolektivní jednání; mechanismy; extremismus; radikalismus; rozptýlené útoky; přerušená vyjednávání